

STORTINGET

Innst. 323 L

(2024–2025)

Innstilling til Stortinget
fra justiskomiteen

Prop. 53 L (2024–2025)

Innstilling fra justiskomiteen om Endringer i naturskadeforsikringslova m.m. (ansvarsgrense og tilsyn med Norsk naturskadepool)

Til Stortinget

Sammendrag

I proposisjonen gjer Justis- og beredskapsdepartementet framlegg om endringer i naturskadeforsikringslova. Endringane gjeld forskriftsheimelen om fastsettjing av grensa for det samla ansvaret forsikringsselskapa har ved ein enkelt naturkatastrofe, og at Finanstilsynet skal føre tilsyn med Norsk naturskadepool.

Då advokatlova blei satt i kraft 1. januar 2025, slutta rettshjelparordninga å gjelde. Etter tvangsfullbyrdingslova kan rettshjelparar vere prosessfullmektigar i tvangsfullbyrdingssaker. Departementet gjer framlegg om å endre tvangsfullbyrdingslova, slik at det i staden er juristar som kan vere prosessfullmektigar.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Ragnhild Male Hartviksen, Odd Harald Hovland og Marte Eide Klovning, fra Høyre, Ingunn Foss og Guro Angell Gimse, fra Senterpartiet, Sandra Borch og Else Marie Rødby, fra Fremskrittspartiet, Tor André Johnsen og lederen Helge André Njåstad, fra Sosialistisk Venstreparti, Torgeir Knag Fylkesnes, og fra Venstre,

Ingvild Wetrhus Thorsvik, viser til at Prop. 53 L (2024–2025) behandles i denne innstillingen. I proposisjonen foreslås det endringer i naturskadeforsikringsloven. Disse innebærer blant annet å øke ansvarsgrensen fra 16 mrd. kroner til 30 mrd. kroner ved å endre naturskadeforsikringsforskriften.

Komiteen viser til at forslaget bakgrunn er økende risiko for naturkatastrofer, samt en generell prisstigning i samfunnet. Dette kan øke sjansen for at ansvarsgrensen nås, noe som ikke er ønskelig. Det foreslås også at Finanstilsynet skal føre tilsyn med Norsk Naturskadepool, fordi det gjelder store verdier, og det vil minske risikoen for interessekonflikter mellom deltakende forsikringsselskaper i poolen. I proposisjonen foreslås det også å endre reglene i tvangsfullbyrdingsloven slik at jurister kan være prosessfullmektiger i tvangsfullbyrdingssaker for namsmannen og tingretten.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet merker seg at Norsk naturskadepool per i dag ikke er underlagt tilsyn, og er enig i behovet for å etablere et slikt tilsyn for å sikre at poolen drives forsvarlig. Disse medlemmer mener det er naturlig at Finanstilsynet fører tilsyn med poolen, og støtter forslaget i proposisjonen.

Disse medlemmer støtter også forslaget til endringer i tvangsfullbyrdingsloven slik at jurister kan være prosessfullmektiger i tvangsfullbyrdingssaker for namsmannen og tingretten.

Økt ansvarsgrense

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre ser behovet for at ansvarsgrensen må være tilstrekkelig og justeres jevn-

lig, men vil samtidig påpeke at flere sentrale høringsinstanser er kritiske til forslaget.

Disse medlemmer viser til at Norsk naturskadepool, Den norske aktuarforening, Finans Norge, NHO, professor emeritus Hans Jakob Bull og førsteamanuensis Katrine Broch Hauge fra det juridiske fakultet ved Universitetet i Oslo mener forslaget er mangelfullt. Instansene peker på at beregningsgrunnlaget for kostnadene ikke kommer tydelig frem, at det trengs nærmere analyser av det faktiske behovet, og at forslaget mangler tilstrekkelig begrunnelse. Finans Norge påpeker at det må ligge gode modellberegninger til grunn for den til enhver tid gjeldende ansvarsgrense.

Disse medlemmer deler dette synet og fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen begrense økningen i ansvarsbeløpet i naturskadeforsikringsloven inntil nærmere regler er utredet grundig»

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til at naturskadeforsikringsordningen bidrar til god kriseberedskap og er viktig for både forsikringskundene og -foretakene. Disse medlemmer er kjent med at forsikringsselskapenes ansvar ved en enkelt naturkatastrofe i dag er avgrenset til 16 mrd. kroner.

Disse medlemmer mener det er svært viktig at naturskadeforsikringsregelverket er treffsikkert og oppdatert. Selv om det fram til nå ikke har forekommet hendelser hvor de samlede erstatningsutbetalingene har vært i nærheten av dagens ansvarsgrense, kan det likevel ikke utelukkendes scenarioer som vil kunne utløse erstatningsutbetalinger opp mot eller over ansvarsgrensen. Disse medlemmer viser til proposisjonen og er enig i forslaget om å øke ansvarsgrensen fra 16 mrd. kroner til 30 mrd. kroner for å sikre at ordningen framover er relevant – også ved ekstraordinære hendelser.

Komiteens medlem fra Venstre fremmer også følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede behovet for og konsekvensene av å øke ansvarsgrensen for det samlede ansvaret forsikringsselskapene har ved en enkelt naturkatastrofe.»

Avkastning av naturskadekapitalen

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til gjeldende regelverk, der det er fastsatt at tidligere overskudd i ordningen skal avsettes som naturskadekapital som utelukkende kan brukes til dekning av framtidige naturskader. I motsetning til reglene for avsetning av overskuddet inntektsføres avkastningen i foretakenes driftsregnskap. Disse medlemmer mener at også avkastningen bør regnes som en del av na-

turskadekapitalen, slik at denne også bare kan anvendes til å dekke framtidige naturskader. Dette vil bidra til å gjøre naturskadeforsikringsordningen mer robust, samt bidra til å redusere konkurranseulempen for forsikringsselskaper med liten eller ingen naturskadekapital.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen endre naturskadeforsikringsforskriften slik at også avkastning av naturskadekapitalen regnes som naturskadekapital.»

Solidaritetsprinsippet

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til at regelen om lik premierate for alle, uavhengig av hvor i landet de bor, i dag er regulert i forskrift. Disse medlemmer mener solidaritetsprinsippet er et viktig prinsipp og en bærebjelke i ordningen. Disse medlemmer foreslår å gi dette et styrket vern gjennom lovfesting, og viser i den forbindelse til høringsnotatet fra Justis- og beredskapsdepartementet av 24. juni 2024, der dette inngikk i forslaget.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

Naturforsikringsloven § 6 skal lyde:

§ 6 *Premie*

Naturskadepremien beregnes ut fra en premierate, som fastsettes av Norsk naturskadepool, og brannforsikringssummen for den forsikrede tingen. Premieraten skal være den samme for alle forsikringstakere. Kongen kan i forskrift gi nærmere regler om fastsettelsen av premieraten og om innkreving av premien.

Nåværende § 6 blir ny § 7.»

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer også følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag om lovfesting av prinsippet om at premieraten for naturskadeforsikring skal være den samme for alle forsikringstakere.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen begrense økningen i ansvarsbeløpet i naturskadeforsikringsloven inntil nærmere regler er utredet grundig.

Forslag fra Senterpartiet:*Forslag 2*

Stortinget ber regjeringen endre naturskade-forsikringsforskriften slik at også avkastning av natur-skadepoolen regnes som naturskadepool.

Forslag 3

Naturforsikringsloven § 6 skal lyde:

§ 6 Premie

Naturskadepremien beregnes ut fra en premierate, som fastsettes av Norsk naturskadepool, og brannfor-sikringssummen for den forsikrede tingen. Premieraten skal være den samme for alle forsikringstakere. Kongen kan i forskrift gi nærmere regler om fastsettelsen av pre-mieraten og om innkreving av premien.

Nåværende § 6 blir ny § 7.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stor-tinget med forslag om lovfesting av prinsippet om at premieraten for naturskadeforsikring skal være den samme for alle forsikringstakere.

Forslag fra Venstre:*Forslag 5*

Stortinget ber regjeringen utrede behovet for og konsekvensene av å øke ansvarsgrensen for det samlede ansvaret forsikringsselskapene har ved en enkelt natur-katastrofe.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og råar Stortinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om endringer i naturskadeforsikringslova m.m. (an-svarsgrense og tilsyn med Norsk naturskadepool)

I

I lov 16. juni 1989 nr. 70 om naturskadeforsikring blir det gjort følgjande endringar:

§ 3 andre ledd skal lyde:

Forsikringsselskapenes samlede ansvar ved en enkelt naturkatastrofe begrenses *etter nærmere regler* som fastsettes av Kongen *i forskrift*.

§ 4 nytt femte ledd skal lyde:

Finanstilsynet fører tilsyn med Norsk naturskade-pool etter reglene i finanstilsynsloven.

Noverande femte ledd blir nytt sjette ledd.

II

I lov 26. juni 1992 nr. 86 om tvangsfullbyrdelse blir det gjort følgjande endringar:

§ 5-1 andre ledd tredje punktum skal lyde:

Videre kan *en jurist* være prosessfullmektig under *tvangsfullbyrdelse*.

§ 6-2 andre punktum skal lyde:

Videre kan *en jurist* være prosessfullmektig under *tvangsfullbyrdelse*.

III

Lova gjeld frå den tida Kongen fastset. Kongen kan setje i verk dei einskilde føresegnene til ulik tid.

Oslo, i justiskomiteen, den 20. mai 2025

Helge André Njåstad

leder

Ingvild Wettrhus Thorsvik

ordfører

